

O14 Komparatívna analýza novovytvorených vzdelávacích programov na Slovensku s existujúcimi vzdelávacími programami v Rakúsku a v Nemecku

Číslo projektu:

2015-1-SK01-KA202-008951

Názov projektu:

Slovak Austrian German Alliance for Vocational Education and Training

Skratka projektu:

SAGA for VET

Začiatok projektu:

01.09.2015

Koniec projektu:

01.09.2017

Partneri projektu:

Newport Group, a.s., Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Slovenská technická univerzita v Bratislave, Slovak Business Agency, Berufsförderungsinstitut Oberösterreich, Europäisches Bildungswerk für Beruf und Gesellschaft

Projekt SAGA for VET (Slovensko-rakúsko-nemecká aliancia pre odborné vzdelávanie a prípravu) je inovatívnym projektom, ktorý napomáha pri systematickej a programovej prestavbe slovenského vzdelávacieho prostredia, ktorý má za cieľ využitie priamych poznatkov a osvedčených učebných programov a postupov z nemecky hovoriacich krajín (Nemecko a Rakúsko) a je odpoveďou na potrebu zavádzania osvedčených a praxou odskúšaných prvkov duálneho vzdelávania práve z prostredia nemecky hovoriacich krajín. Vzhľadom na odlišnosti historického, legislatívneho a geograficky podmieneného vývoja nemožno vzdelávací systém prevziať „en bloc“, cieľom bolo hľadanie optimálneho riešenia obsahu a formy pre trh práce na území Slovenska. Projekt sa verifikoval hlavne formou pilotného overovania akreditovaných vzdelávacích programov so zakomponovanými prvkami „best practices“ prevzatými od partnerov projektu, ktoré neskôr budú slúžiť ako vzor pre celoplošnú modifikáciu slovenského systému odborného vzdelávania.

Zavedenie nových a inovatívnych vzdelávacích programov bolo v rámci projektu realizované v súlade s potrebami MSP a trhu práce formou akreditovaných vzdelávacích programov podľa zákona č. 568/2009 Z.z. o celoživotnom vzdelávaní, pričom výrazná časť vzdelávania v rámci vzdelávacích programov prebiehala praktickou formou.

Vzhľadom na to, že predmetné nové vzdelávacie programy v duálnej forme na Slovensku neboli akreditované, v projekte sa využila možnosť tréningov trénerov v Rakúsku a Nemecku, ktorí po úspešnom absolvovaní tréningu pôsobili ako garanti a lektori jednotlivých vzdelávacích programov v SR a v súčinnosti s nimi následne slovenskí partneri vytvorili vzdelávacie kurzy (vzdelávacie programy a študijné materiály) potrebné pre akreditovanie kurzov ako vzdelávacích programov v súlade so slovenskou legislatívou. Po úspešnej akreditácii sa vzdelávacie programy overili na vybranej vzorke znevýhodnených účastníkov (z radov uchádzačov o zamestnanie, ktorí boli vybraní ÚPSVaR v regiónoch s ohľadom na ich ďalšiu regionálnu uplatniteľnosť), t.j. prebehlo pilotné testovanie výsledkov vzdelávania. V neposlednom rade projekt v rámci spoločného vyhodnotenia poznatkov a záverov v rámci pracovných skupín so zahraničnými partnermi počíta s poskytnutím spätnej väzby na nemecký a rakúsky trh práce. Nakoľko sa vzhľadom na legislatívne prostredie systém nepreberá plošne, ale len parciálne (prenos elementov duálneho vzdelávania zohľadňujúc lokálne špecifiká SR), budú poznatky a závery z prenosu a inovatívne riešenia v rámci prenosu spätne prenášané do Rakúska a Nemecka a ako inovatívne prístupy môžu slúžiť pre efektívnu modifikáciu postupov partnermi v rámci etablovaných vzdelávacích programov.

Poznatky a závery z prenosu elementov duálneho vzdelávania budú zároveň aplikovateľné aj v budúcnosti pri podobných projektoch, čím sa zefektívni celý proces zavádzania týchto systémových zmien. Dôležitá je tiež cieľová skupina nezamestnaných, ktorí sa v regiónoch stanú pracovnou silou so žiadanou kvalifikáciou, ale predpokladá sa aj nepriamy beneficiár, ktorým budú MSP, ktoré sú pilierom hospodárstva v SR a aj u partnerov.

Projekt SAGA for VET je inovatívny vo viacerých oblastiach. Zameriava sa na trh práce prostredníctvom nových duálnych vzdelávacích programov akreditovaných podľa zákona 568/2009 Z.z. o celoživotnom vzdelávaní s exaktnou a rýchlou merateľnosťou a nasaditeľnosťou výsledkov a dopadov opatrení na trh práce. Zameriava sa na cieľovú skupinu MSP, pre ktoré nemožno uvažovať s masovým vzdelávaním uchádzačov o prácu v rámci úzkej špecializácie, ale iba s perspektívou zamestnania vyškolených jednotlivcov. Garanciu kvality a efektivity preberaných inovačných poznatkov zo zahraničia zabezpečuje zapojenie slovenského vysokoškolského pracoviska, ktoré má bohaté skúsenosti s implementáciou inovatívnych metód vzdelávania pre slovenský pracovný trh, ako aj pre zohľadnenie požiadaviek zahraničných spoločností. Projekt zároveň napomáha popularite opatrení pre zavedenie duálneho vzdelávania vyplývajúcich z novely zákona o odbornom vzdelávaní a príprave.

Pre zavedenie inovatívnych prvkov vzdelávania a splnenie cieľov projektu bolo nevyhnutné dôkladne naštudovať princípy aj detaily vzdelávacieho duálneho systému v Rakúsku a Nemecku a navštíviť vzorové vzdelávacie pracoviská, pracoviská praktickej výučby malých lokálnych a národných, ako aj veľkých výrobných spoločností. Jednalo sa o nasledovné spoločnosti: Berufsförderungsinstitut Oberösterreich Linz, EBBG Europäisches Bildungswerk für Beruf und Gessellschaft Magdeburg, Lehrwerkstätte der Linz AG, Lehrwerkstätte Voest Alpine Linz, UPM Laakirchen Lehrwerkstätte und Kläranlage, Berufsschule Lilienfeld, Berufsschule 3 Linz, MAGNA Lehrwerkstätte Graz, Sattlerei Winklmayr Wels, WIFI Wirtschaftsförderungsinstitut Linz.

Už na prvý pohľad boli zrejmé odlišnosti legislatívnych rámcov odborného vzdelávania a starostlivosti zamestnávateľov o vytvorenie plnohodnotných podmienok praktického vyučovania jednotlivých kvalifikácií. Preto bolo možné vytipovať a implementovať iba také skutočnosti a vzdelávacie postupy, ktoré neboli v rozpore s legislatívnymi podmienkami v slovenskom systéme odborného vzdelávania. Mnohé veľmi efektívne a motivačné podmienky odborného vzdelávania si zaiste časom nájdu miesto aj v slovenskom systéme prípravy na povolanie a rekvalifikácií pre akútne potreby pracovného trhu, hlavne v menej priemyselne rozvinutých regiónoch Slovenska. K tomu je ešte potrebné aktivizovať zamestnávateľov, aby pochopili, že iba aktívnym prístupom k vzdelávaniu a vlastnou aktivitou môžu ovplyvňovať rámec vzdelávania a získať pracovnú silu vhodne pripravenú na okamžité nasadenie vo výrobe.

Vzdelávacie programy

Po analýze pracovného trhu a potrieb nedostatkových kvalifikácií v regiónoch Slovenska sa s pomocou ÚPSVaR pre vzdelávacie programy zvolili nasledovné profesie:

- Pracovník vo vodohospodárskom podniku
- Strojný zámočník
- Autočalúnnik
- Sadrokartonista
- Pracovník vo veľkoobchode
- Pracovník v maloobchode

Pre tieto profesie boli u zahraničných partnerov akreditované rovnaké alebo podobné vzdelávacie kurzy, ako aj riadne učebné odbory v zmysle legislatívy materskej krajiny, čo umožňovalo detailne sa oboznámiť s obsahom aj rozsahom teoretickej a praktickej výučby, povinností všetkých aktérov vzdelávania voči sebe a poskytlo aj množstvo možností komparácie výhod, resp. nevýhod výučbových programov v jednotlivých krajinách.

Na základe štúdia študijných materiálov, osobných skúseností získaných lektormi pri návšteve zahraničných vzdelávacích spoločností a partnerov BFI OÖ a EBBG boli pripravené a akreditované vzdelávacie programy pre vyššie uvedené profesie so zapracovaním získaných poznatkov o „best practices“. Štruktúra programov spĺňa požiadavky predpísané šablónou MŠVVaŠ SR pre akreditáciu vzdelávacích programov podľa slovenskej legislatívy, reflektuje na prax požadovanú od duálnych vzdelávacích programov s veľkou výmerou odbornej praxe u reálneho zamestnávateľa a rekvifikanti pilotného vzdelávania získali kvalifikáciu, ktorá mala reálne uplatnenie, hlavne v podnikoch a prevádzkach regiónov, kde vzdelávanie prebiehalo.

Akreditačné spisy boli okrem úradného slovenského jazyka spracované aj v nemeckom a v anglickom jazyku, čo umožnilo zjednodušenie komparatívnej analýzy pri vzájomnom spracovávaní podkladov partnerov v projekte .

Rámcová štruktúra jednotlivých vzdelávacích programov a profily absolventov

Modulový vzdelávací program STROJNÝ ZÁMOČNÍK (400 hod)

Modul Základy ručného spracovania kovov – 165 hod

Modul Základy strojového obrábania – 115 hod

Modul Základy montážnej technológie – 120 hod

Absolvent vzdelávacieho programu dokáže charakterizovať základnú odbornú terminológiu v strojárstve. Vie vybrať a pripraviť potrebné pracovné pomôcky, materiál a suroviny pre konkrétny technologický proces a efektívne ich využívať. Ovláda postupy pri ručnom spracovaní kovov. Dokáže strojovo obrábať kovové a nekovové materiály. Vie používať rôzne druhy mechanizovaného náradia.

Modulový vzdelávací program PRACOVNÍK VO VODÁRENSTVE (400 hod)

Modul Technické kreslenie – 154 hod

Modul Základy strojárstva – 100 hod

Modul Prevádzka, obsluha a údržba vodovodov a kanalizácie – 146 hod

Absolvent vzdelávacieho programu pozná základné činnosti pomocného, zväčša manuálneho charakteru vo vodárenstve pri prevádzke, obsluhu a údržbe verejných vodovodov a verejných kanalizácií. Dokáže vykonávať činnosti pri prevádzke, čistení a dezinfekcii vodárenských sietí. Pozná zásady ochrany verejného vodovodu. Vie vykonať základné a pomocné práce v čistiarniach odpadových vôd, pri čistení kanalizácii. Ovláda zimnú údržbu vodovodného potrubia, vodojemov, vodovodnej siete a kanalizácii. Má vedomosti o mechanickom čistení, odstraňovaní kalov a odvzdušňovaní potrubia. Vie vykonať základné a pomocné práce pri čistení kanalizácii a v čistiarniach odpadových vôd.

Modulový vzdelávací program AUTOČALÚNNÍK (300 hod)

Modul Čalúnnický materiál – 40 hod

Modul Príprava a spracovanie čalúnnických materiálov – 162 hod

Modul Čalúnenie interiéru automobilov – 98 hod

Absolvent vzdelávacieho programu pozná správny postup pri spracovaní čalúnnických materiálov. Vie si pripraviť a použiť náradie, pomôcky, nástroje a stroje nevyhnutné pre čalúnenie. Dokáže pripraviť, merať, strihať textil, kožu, kožušiny, či syntetický alebo iný základný materiál. Ručne alebo strojovo zhotovuje čalúnenie zošívaním, riasením, poťahovaním a dotvára výrobky dekorovaním a pripevňovaním ozdôb.

Modulový vzdelávací program SADROKARTONISTA (500 hod)

Téma Odborné kreslenie – 20 hod

Téma Materiály používané v stavebníctve – 100 hod

Téma Ručné opracovanie sadrokartónu – 94 hod

Téma Sadrokartónové konštrukcie – 190 hod

Téma Povrchové úpravy sadrokartónových konštrukcií – 96 hod

Absolvent vzdelávacieho programu získa vedomosti o spôsoboch zobrazovania v stavebníctve. Pozná a ovláda čítanie nákresov rôznych stavebných konštrukcií. Má odborné vedomosti o druhoch stavebných a murárskych materiálov ako prírodných, tak aj technicky vyrobených. Rozoznáva rôzne druhy stavebných a izolačných materiálov a dokáže vhodne určiť ich spôsob použitia a využitia. Vie vymerať polohu

konštrukcie zo sadrokartónu podľa zadania. Pozná materiály na tmelenie, brúsenie a ostatné povrchové úpravy sadrokartónu a vie ich aplikovať v praxi.

Modulový vzdelávací program PRACOVNÍK V MALOOBCHODE (200 hod)

Modul Maloobchodná prevádzka – 28 hod

Modul Maloobchodné operácie – 60 hod

Modul Predaj tovaru – 52 hod

Modul Práca s registračnou pokladňou – 60 hod

Modulový vzdelávací program je určený osobám, ktoré majú záujem získať odborné vedomosti a praktické zručnosti v oblasti maloobchodu. Vzdelávací program je po obsahovej, materiálnej a personálnej stránke zostavený tak, aby úspešný absolvent vzdelávacieho programu získal komplexné vedomosti a zručnosti a mohol sa uplatniť na trhu práce.

Modulový vzdelávací program PRACOVNÍK VO VEĽKOOBCHODE (200 hod)

Modul Veľkoobchodné prevádzky – 18 hod

Modul Veľkoobchodné operácie – 52 hod

Modul Evidencia vo veľkoobchode – 64 hod

Modul Inventarizácia – 42 hod

Modul Škody, zodpovednosť za škody – 24 hod

Modulový vzdelávací program je určený osobám, ktoré majú záujem získať odborné vedomosti a praktické zručnosti v oblasti veľkoobchodu. Vzdelávací program je po obsahovej, materiálnej a personálnej stránke zostavený tak, aby úspešný absolvent vzdelávacieho programu získal komplexné vedomosti a zručnosti a mohol sa uplatniť na trhu práce.

Komparatívna analýza aspektov vzdelávacích programov

Z porovnania akreditačných spisov a ich aplikácie pri realizácii vzdelávacích programov na Slovensku, v Rakúsku a v Nemecku možno zdefinovať viaceré odlišnosti. Takmer všetky sú dané striktnou národnou legislatívou v oblasti vzdelávania a postavením študenta/rekvalifikanta v systéme, z čoho potom vyplývajú niektoré zásadné odlišnosti v možnostiach realizácie vzdelávacích programov. Projekt nemal ambíciu presadenia zmeny legislatívy, iba zapracovania tých poznatkov a praktík, ktoré neboli v rozpore s národnou legislatívou do aktuálneho akreditačného rámca.

To najpodstatnejšie je, že v Nemecku a Rakúsku rekvalifikant spravidla nastupuje do vzdelávacieho procesu ako zamestnanec, resp. potenciálny zamestnanec konkrétnej

firmy s konkrétnou pracovnou zmluvou a pre túto pozíciu je potrebná rekvalifikácia. Je to veľmi adresné a nemrhá sa bezúčelne vynaloženými prostriedkami a časom na vzdelávanie pracovníkov, ktorí prejavia záujem o rekvalifikáciu iba formálne, resp. iných dôvodov ako potreby zamestnať sa. Na Slovensku nie je vek rekvalifikanta nijako zvlášť regulovaný, resp. obmedzovaný, čo nemožno konštatovať podľa druhu vzdelávania o predpisoch v zahraničí.

V Rakúsku sa uplatňuje vzdelávací proces pre mladistvých (riadne štúdium) alebo rekvalifikačný model vzdelávania pre osoby staršie ako 18 rokov (prakticky do 50 rokov), ktoré sa nemôžu uchádzať o niektorý z regulárnych vzdelávacích postupov alebo sa potrebujú rekvalifikovať na vyššiu úroveň, resp. na inú kvalifikáciu. Potrebu profesií určuje AMS (Arbeitsmarktservice) pre každý región špecificky (odlišne podľa aktuálnej potreby). Zverejnenie otváraných rekvalifikačných programov má svoju zákonom stanovenú formu a obsah. Zverejnenie obsahuje presne definované požiadavky a zákonné predpoklady. Zverejnenie definuje presne cieľovú skupinu a počet miest a uvedie profil absolventa a vhodnosť pre konkrétne pracovné pozície. Podobne ako v slovenských predpisoch, sú presne zadefinované vzdelávacie moduly a výmery hodín v jednotlivých moduloch. Je zadefinovaný počet trénerov a ich kvalifikácia pre daný modul, zadefinovanie pracovných priestorov (teória aj prax), a uvedenie konkrétnej lokalizácie (čo sa v slovenskom systéme neuplatňuje a preto sa akreditácia dá držiteľom použiť v ľubovoľnej lokalite). Konkrétna lokalizácia (obec, firma) však dáva detailný obraz o uplatniteľnosti a referencii na zamestnávateľa, čo je pre rekvalifikanta v danom regióne výhodou a garanciou uplatniteľnosti a zamestnateľnosti.

Vzdelávací program má tri moduly: A (voliteľné základné témy, napr. strojárstvo, elektrotechnika, IT,...), B (modulárne celky pre konkrétne technológie, napr. trieskové obrábanie, zváranie, silnoprád, dátové siete,...) a C (prehĺbenie kvalifikácie vo vybranej technológii). Modul B a C sa povinne realizuje v certifikovanom vzdelávacom zariadení, čo môže byť napr. aj učňovské stredisko praktického vyučovania vo firme alebo špeciálne výučbové stredisko praktického vzdelávania. Toto modulárne rozvrstvenie je pre každú kvalifikáciu jednotné a konkrétne dané zákonom BAG (Berufausbildungsgesetz). Riadne učňovské (duálne, triálne) modulárne vzdelávanie pre mladistvých má dobu trvania 3,5 roka, na to nadväzuje možnosť prehĺbenia znalostí v odborných školách (3x10 + 1x5 týždňov) a potom individuálny tréning na získanie vysokej odbornosti. Ten istý výučbový program sa pre rekvalifikáciu osôb starších ako 18 rokov môže realizovať v troch moduloch po 6 týždňoch, popri nevyhnutnej teórii je ťažiskom získanie odborných zručností. V slovenskom systéme nie je počet modulov výučbového programu fixne stanovený, variabilita počtu a obsahu modulov je daná možnosťami držiteľa akreditácie. V rakúskom modeli sa dodržiava rozdelenie časovej výmery vzdelávania v pomere 20 % teoretické vyučovanie v školskom zariadení (napr. Arbeitsschule) a 80 % praktické vyučovanie v stredisku praktického vyučovania (napr. školské dielne). Takéto vzdelávanie sa označuje ako klasické duálne (vysoký podiel praxe) a výrobné firmy preferujú tento typ vzdelávania a rekvalifikácií.

Vzhľadom k skutočnosti, že rekvalifikanti majú obyčajne za sebou základné vzdelanie (v slovenských pomeroch však často adepti nemajú dokončenú ani základnú školskú dochádzku a sú bez akýchkoľvek pracovných návykov), je pre rekvalifikácie doporučený pred nástupom tzv. úvodný modul, kde rekvalifikanti môžu získať kompletný prehľad o dostupných náváznostiach vo výučbových moduloch a vedia si v rámci schváleného systému doprofilovať svoj rekvalifikačný kurz pre svoj jedinečný výučbový program.

V Nemecku sa obyčajne uplatňuje v duálnom systéme vzdelávania pomer 30 % teoretického vyučovania a 70 % praktického vyučovania. Vyžaduje sa, aby adepti mali ukončené základné vzdelanie, resp. ak táto podmienka z akýchkoľvek dôvodov nie je splnená, je povinnosťou vykonať pred nástupom do kurzu preskúšanie zo znalostí, nevyhnutných pre úspešné absolvovanie rekvalifikácie (čo sa doteraz v slovenských podmienkach neaplikovalo, ale malo by zmysel využívať napr. pri dlhodobozamestnaných, čo by značne zvýšilo úspešnosť vzdelávania).

Nemecké vzdelávacie programy sú veľmi podobné svojou modulárnou štruktúrou a legislatívnymi predpismi programov v Rakúsku, majú však v moduloch okrem odborných informácií vždy zaradené v špeciálnych moduloch aj informácie o ochrane životného prostredia a likvidácii odpadov (napr. aj pri takých profesiách, ako murár/sadrokartonista, alebo pracovník v obchode), čo je dané prístupom zákonodarcu v spolkových krajinách a právnymi úpravami pre pracovné aj komunálne prostredie.

Podobne je to aj so školením v oblasti bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, kde sa významná časť venuje napr. zabezpečeniu únikových ciest, skladovaniu nebezpečných alebo inak škodlivých látok a pod. (nerozhoduje, či je to na stavbe, alebo v sklade). Podobne je to aj s ochranou proti požiarom, je to nedeliteľná súčasť doplnkových vzdelávacích modulov.

Na Slovensku sa realizuje rekvalifikácia tromi rôznymi spôsobmi, nezamestnaní uchádzači o zamestnanie evidovaní na úradoch práce, sociálnych vecí a rodiny majú v súčasnosti viacero príležitostí na vzdelávanie:

- vzdelávanie zabezpečené úradom práce,
- vzdelávanie zabezpečené z vlastnej iniciatívy uchádzača o zamestnanie,
- rekvalifikácia.

Vzdelávanie zabezpečené úradom práce realizuje externý dodávateľ na základe verejného obstarávania a uchádzač môže získať príspevok na vzdelávanie v plnej výške nákladov.

Vzdelávanie zabezpečené z vlastnej iniciatívy uchádzača o zamestnanie - uchádzač si sám zabezpečí vyhovujúce vzdelávanie, ktorého priamym dôsledkom bude nástup

do zamestnania alebo začatie SZČ a po absolvovaní vzdelávania úrad práce preplatí uchádzačovi náklady v plnej výške.

Pri rekvalifikácii (RE-PAS) si uchádzač sám vyberie rekvalifikačný kurz a poskytovateľa, ktorý ho zrealizuje a po absolvovaní vzdelávania úrad práce preplatí plnú výšku nákladov.

Z hľadiska komparácie slovenského a zahraničného modelu je najviac zhodných momentov v modeli RE-PAS, je to v súčasnosti najpopulárnejšie opatrenie zamerané na podporu začlenenia nezamestnaných na trh práce prostredníctvom zvyšovania ich zamestnateľnosti. Ide o inovatívny postup na zabezpečenie vzdelávania uchádzačov o zamestnanie pri zohľadnení regionálnych požiadaviek jednotlivcov, čím sa zabezpečí zvýšenie predpokladov uchádzačov o zamestnanie na uplatnenie sa na trhu práce prostredníctvom nadobudnutia vedomostí, schopností a zručností v rekvalifikačnom kurze v synergii s potrebami zamestnávateľov v regióne. Model RE-PAS je ideálnym riešením pre všetky akreditované vzdelávacie kurzy, ktoré sú výsledkom projektu SAGA for VET.

Z komparácie a absolvovaných tréningov sa ukázali viaceré nové skutočnosti a prax, ktoré majú hlbší význam pri práci s rekvalifikantami a možno ich považovať za oblasť, ktorej sa pri vzdelávaní rekvalifikantov na Slovensku nevenovala pozornosť. Pri slovenskej akreditácii sa prísne dbá na odbornosť vzdelávacieho tímu, garantov a lektorov, aby neexistovali pochybnosti o odbornej stránke teoretického aj praktického obsahu programov.

V rakúskom aj nemeckom modeli sa nachádzajú aj doplnkové špeciálne moduly berúce na zreteľ osobu rekvalifikanta a potrebu jeho doprofilovania v špecifických oblastiach.

Je to hlavne sociálny aspekt komunity, z ktorej adept prichádza (napr. dlhodobo nezamestnaní, marginalizované skupiny, osoby s narušeným osobnostným vývinom), ktorý potrebuje k adaptácii do pracovného pomeru získať informácie a návyky, ktorých absencia ho v kolektíve riadnych zamestnancov nebude diskvalifikovať.

Ďalším aspektom doplnkového vzdelávania je prehĺbenie a osvojenie si učebných a pracovných návykov, čo znamená, že sa uchádzač o získanie pracovnej kvalifikácie oboznámi s kategóriami, ako sú napr. riadny výkon práce, pracovné nasadenie, vzťahy podriadenosti a nadriadenosti na pracovisku a pod.

Často bývajú zaradené do doplnkového modulu aj základy pracovného práva a informácie o právach a povinnostiach riadneho zamestnanca.

Na záver sa adepti (hlavne v niektorých špeciálnych profesiách) zoznamujú s predpismi bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, potenciálnom nebezpečenstve poškodenia zdravia napr. v dôsledku pôsobenia chemikálií (prípadne požívania zakázaných, resp. omamných látok v súvislosti s výkonom povolania) v technológiách. Významnou a modernou kapitolou je aj ochrana životného prostredia v rozsahu nevyhnutnom pre výkon konkrétnej profesie a legislatívny rámec

o nakladaní s odpadmi – tieto aspekty vo vzdelávacích programoch podľa slovenských modelov zväčša absentujú.

Z komparatívnej analýzy vyplýva, že všetky partnerské strany projektu, ktoré majú v portfóliu rekvalifikácie, majú možnosť vzájomne prevziať viaceré uplatňované postupy a praktiky a tým vylepšiť obsahovú aj formálnu stránku kurzov, čím sa zvýši uplatniteľnosť rekvalifikantov na trhu práce v národnom aj medzinárodnom meradle a osobný benefit jednotlivých účastníkov. Slovenská legislatíva je voči rakúskej a nemeckej významne otvorenejšia pri kreovaní obsahu vzdelávacích programov, žiadateľ môže veľmi flexibilne zaradiť vhodné moduly podľa potreby miestnych uchádzačov aj firiem. Významným aspektom rakúskeho a nemeckého modelu je povinnosť mať vo vzdelávacom programe uvedenú konkrétnu výrobnú firmu a participovať na praktickom odbornom vzdelávaní. Tým je zabezpečené, že praktické vzdelávanie budú realizovať firmy s akreditáciou pre takú činnosť, s vyškoleným a kvalifikovaným personálom a dostatočnou výrobnou vybavenosťou.

Z výsledkov komparatívnej analýzy je možné zosumarizovať odporúčenia pre authority na Slovensku, v Rakúsku a Nemecku s cieľom inkorporovania vhodných postupov a obsahu do šablón a rámcov legislatívnych predpisov pre duálne vzdelávanie na okruhu rekvalifikačných vzdelávacích programov.

Za obsah tohto intelektuálneho výstupu nesú výhradnú zodpovednosť partneri projektu SAGA for VET. Texty vyjadrujú len názory autorov a v žiadnom prípade ich nemožno považovať za názory Európskej komisie. Komisia nenesie žiadnu zodpovednosť za použitie informácií uvedených v tomto texte.